

BÁTASZÉK ÉS SÁRKÖZ

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI, TANÜGYI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Szerkesztőség: Bátaszék, Király-ut.
Kiadóhivatal: Bátaszék, Zrinyi-utca.

Kéziratokat nem adunk vissza.

SZERKESZTIK és KIADJÁK:
JOÓ KÁROLY és SZÉL GÁSPÁR.

Megjelen minden vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 8 korona. Félévre 4 ko-
rona. Negyedévre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.
Nyílt-térben egy sor 30 fillér.

Szent István napjára.

És védelmez bennünket még most is a szent Jobb! Az ezereztendő mult viharában nem egyszer történtek csodák e nemzettel, menekültünk nagy bajokból, kigyógyultunk halálos sebekből s a hívő nép rajongó csodálattal nézett vissza a ködös multba, melyben a magyarok apostola, Szent István király élt. Kellett, hogy nagy erős pátrónusunk legyen a világok ura előtt, mert különben elvesztünk volna a népek háborgó tengerében. Felső hatalmak — számtalan megpróbáltatásunk közepette is — jószágos igyekezettel irányították ennek a honnak sorsát s bizony így maradtunk meg a véres, nagy időközön által. Szent István király képe és em-

léke úgy él a magyar nép szívében, mint az apostoloké, akik Jézus művét betetőzték. Mert hiszen apostol volt ő is. Mint pátrónusát, védő szentjét tudta őt mindig a magyar nép, melynek zivataros századaiban keletkezett ez a gyönyörű egyházi ének:

Hol vagy István király?
Téged magyar kiván,
Gyászos öltözetben
Te előtted sirván.

Gyászos öltözetben, vérbe borultan, esüggedten be sokszor hívta első nagy királyát ez a nemzet, melynek folytonos küzdés volt az élete! S minden nagy szerencsétlenségében hozzá fordultak a régi hívő magyarok, s az általa megszentelt napon dicsőségét zengvén, pártfogásáért könyörögtek. És Szent István az Ur trónusa mellől

gondosan őrködött országa sorsa felett. A szent Jobb, mely a mi legdicsőbb ereklyénk, hol áldást osztva, hol hadverő vezérek nagy királyok lelkét irányítva lebegett felettünk mind e mai napig és segítségünkre lesz mindaddig, amíg hívők és magyarok fognak élni a Duna-Tisza táján.

Fokoznunk kell a Szent István kultusát. Már azért is, mert ez a materiális kor rohanva száguld el a mult nagy emléke felett s a történeti valósi kegyeletet sértve az internacionalizmus felé hajtja a lelkeket. Minden más nemzet talán inkább megengedheti magának az internacionalizmus lukszusát, mint mi magyarok, akik elszigetelten, rokon nemzetség nélkül, de ellenségeink által körülvéve élünk itt Európában. Hatalmas faji érzés

TÁRCA.

Ilonka lelkem . . .

Ilonka lelkem, lelkemet
Egy könnyen meg nem ismered.
Nagy küzdés árán léphetsz be
Abba a titkos műhelybe,
Hol annyi álmok születnek,
Amennyi gyöngyört ismerek,
Ahányszor üdvért reszketek . . .

Ilonka lelkem, lelkemet
Nagy szenvedélylyel ne keresd,
Mert csendes, nyugodt mélyiben
Lángoló szerelem pihen,
Melynek álmát ha fölvered,
Ugy semmi még nem égetett! . . .
. . . Ugy szeret szívem, ha szeret! . . .

Ilonka lelkem, lelkemet
Valahogy meg ne vesztegesd.
Ha rá mereszted szép szemed,
Oh, akkor még el nem viszed,
De ha jószágról sugsz regét

És hön sóhajtod az erényt:
Megnyered menten ihletét . . .

Ilonka lelkem, lelkemet
Napfényre csak úgy viheted,
Ha megtalálod kincseit . . .
A bogáncs közt is rózsza nyílt,
A gyom közt is fakad virág,
Ha nem kísért a hiúság:
A lelkem Istenként imád! . . .

Sugár József.

A cukorsüvegek.

A huszonöt cukorsüvegről szól az ének a melyek ott álltak a bolt polcán. Hasukon a gyári cégjel piros pecsétje olyan volt, mint valami szigillum szekrénum és a keskeny vállu fickók kucsmái is ott fenn a bolti polc félhomályában olyan misztikusan sötétettek, mint az alkímisták hegyes fővegei.

Mindezek után pedig kijelentem, hogy az ördög vigye a misztikus érthetlenséget, a mondani valóknak ködös fátyolba burkolását. A glédába sorakozó poros cukor süve-

geket magam is csak akkor láttam ilyen furcsa legényeknek, a mikor már tudtam a históriájukat.

Mert különben igen közönséges cukor süveg volt az a huszonöt cukorsüveg, bárha többet tudtak az Ábris mester bölcs dirigálása mellett cselekedni, mint valamennyi famulusa a Hermes Trismegistos éjféli tudományának.

Ők voltak a bölcseségnek szirupból üstben főtt kövei, a melyeknek ördögössége aranyat ontott Ábris mester iszákjába a természetnél nagyobb elapadhatatlan gazdasággal s a mikor betellett hivatásuk, akkor is csorbitatlan szüzességük fehér pompában csillogott testük a durva fekete papír köntös alatt és ha van élete az éjszakának, a miről egyébként tanulságot tesz sok szavahihető krónika, — Valpurgis éjfélen pokolian káprázatos kánkánt járhat a kocsikenőcsös horodók, szappanytornyok, lisztes zsákok, korpás hombárok szent áhitattal teli csodálkozottára a huszonöt cukorsüvegbe bujt démon.

A história pedig voltaképpen mégis csak egyszerű.

Bátaszéken a „Korona“-szálló

a kereskedelmi utazók találkozó helye. — Kitünő magyar konyha, kiváló finom borok és szolid kiszolgálás.

Mérsékelt szobaárak.

kell, hogy irányítsa országot fentartó rendszerünket, mert nélkül szétterjednek a magyar sziklát az idegen nemzetek hullámai. Ez az érzés volt az, amely ezer esztendőn keresztül fentartott bennünket s hűtlenné lenni hozzá annyit jelentene, mint lemondani Magyarországról.

Ebben az országot fentartó faji és nemzeti érzésben a legdiszesebb hely a szent királyé, aki megalkotta a magyar királyságot s a népet a keresztény hitre térítette. Nagyszerű ereklyénk maradt utána: a jobb keze, amelylyel az első királyi jogait tartotta s népét megkeresztelte. Ennek az ereklyének a kultuszát kell a legintenzívebben emelnünk, mert lehet-e közvetlenebb hatás, mint látni a Szent István jobb kezét?

Az ünnep központja természetesen Budavára, ahol a szent ereklyét őrzik. Dacára annak, hogy manapság már gyors is különösen olcsó is Szent István napjára a fővárosba való utazás, esztendőről esztendőre kevesebben jönnek fel a vidékről Budára, hogy tanui legyenek a gyönyörű ünnepnek, midőn István király Jobbját áhitatos körmenetben viszik körül.

Helyesen tennék, nemcsak a templomi szószéken, hanem az is iskolában is, ha Szent István kultuszának fokozása céljából külön felhívják e napra a nép figyelmét. A keresztény vallás és a tiszta magyar hazafiasságnak a legfenségesebb harmóniája ez az ünnep, melyet egyébként a külföldön is megünnepelnek. Egy tisztára ma-

Ott kezdődik, hogy Ábris mesterhez, a kit hét csavarodású kobakkal áldott meg a Góbék istene, bekecmergett egy vándorló boltos zsidó, a ki fészkek kereső utjában vetődött a faluba.

Bekecmergett, mondani és alázatos szóval, meg még szebben beszélő pengő zengő pénzmuzsika szóval rákapacitálta Ábris mestert, hogy töressen a háza falán az utcára szóló ajtót s adná árendába neki a hajlék első fertályát bolt nyitásokából.

A kontraktus elkészült, a kőművesek léket ütöttek a falon, portékás ládák érkeztek, szegről hegyire hamarosan megnyílt a község boltja.

Ábris mester, a mint ez figyelmes háziurhoz illendő is, bevette magát az árendásához, alig hogy megnyílt a boltajtó.

Bevette magát a turó, a kocsikenő, a jó avas szalonna, a petróleum, bojti hering szappan és egyéb pompás aromákkal vegyessen telt boltba, ahol is rendjébe volt rakva a portéka, s a melynek ajtaján ostoronyelek nyalábjá csüggött, mint egy vastag zászlóár-

gyar ünnep ez, amelyet megül azonban az egész világ katolikus népe. Nem hiábavaló feladat lenne tehát, az ünnep jelentőségét úgy kidomborítani, hogy azt a magyar nép jóval intenzívebben ülje meg. Ebben a korban, melyben a lázas munka és a hajházása olyannyira kimeríti az emberek idegzetét, az esztendőnek legalább ezen az egy napján járja át a hitnek és hazafiságnak magasztos érzése az embereket s lelkek emelkedjenek fel az ő Istenükhöz, akinek szentje volt István király.

Hazafias és vallásos kultusznak melegágya az iskola. Ott lehet legjobban fejleszteni minden nemes érzést, amire még a legprózaibb, a legrealisabb embernek is szüksége van — ha ember akar lenni. Szent István király gyönyörű téma s kiemelése, a tanulókkal való megértetése nem nehéz, de hálás feladat. Szent István kultuszt kell csinálni az iskolákban s tanulók a kultuszt az iskola padjaiból ki fogják vinni az életbe.

Csökken a világosság, tompul a hazafiúi érzés, a nemzet jobbainak meg kell ragadni minden alkalmat, hogy a tömeg lelkét a hit s a dicső történelmi múlt felé terelje.

Le a kalappal a bátaszéki községi előljárással előtt!

Tisztelet annak, aki másokat tisztel s megbecsül, aki másoknak javát akarja.

Tisztelet Bátaszék községének, amely félszázadon át gyűjtögetett pénzen oly szép templomot épített az Úrnak, melynek párját

bóc, röpködven körötte a szélben a mutatóba kicsügesztett iratos-olajos-kendő.

Csöndes pipaszóval ült ottan, nézegette mint gurulnak a krajcárkák, a hatosok a bolt pénzes fiókjába a falu minden zugából, mint hogyha csak ez a fiók lett volna a pénzdombok bucsujáró helye, a hova de nagyon vágyakoznak.

A bolt hát jól ment, és a mikor Ábris mester atyafiságos jóindulattal tudakolta emez-amaz árunak az árát, meg hogy honnan került, — a lakójának egyetlen panasza az volt hogy:

— Csak ezt a ménykő sok cukrot ne vettem volna. Tenger pénzem fekszik benne.

— Hát biz ez nem valami kelendő portéka — hagyta rá Ábris gazda. — Mifelénk szalonnát kávézunk, aztán a cukor ha néha mézes pálinka fábrikálására használatos erre-felé.

Ezt mondta, de úgy magában szörnyen főtt a feje Ábris mesternek a huszonöt cukorsüveg sorsa felől, mert a boltosra, a boltra,

— nem számítva ide a püspöki templomokat — kevés megyében található.

De kevés templom is van, a melynek oly ritka szép és nagy tere van, mint a bátaszéki.

Tóth Mike, kalocsai jézustársasági atya „Középeurópai műépítmények“ című képes könyvében világhírű templomokról és híres építményekről ír gyönyörködtető és lélekemelő dolgokat. Azonban kevés bemutatott s világhírű műépítményt vesz körül oly meglepő szép tér, hozzá a város kellesközepén, mint nálunk Bátaszéken.

A régi templom, mely eredetétől számitva több mint 7 és száz évig állt alapja java részén; melynek remek ó-keresztény, valóságos műépítkezése mivoltáért senki sem érdeklődött: porban hever.

Az új templom a most építendő kerítésével stilszerű keretet kap.

A r. k. hitközség meglehetősen területcskét enged a rendezéssel a politikainak. Igaz, hogy a politikai községet nagyrészt megint a r. k. község alkotja.

Bátaszék község képviselőtestülete egy korábbi határozatával megbizta a községi előljárással, miszerint belátása szerint rendezze az új templom környékét. Tafner János az előljárással érdemes bírása jól is csinálja az öt támogató előljáró társaival dolgát. Annyi törmelék van ugyanis kéznél, melylyel a templom egész környékét, be minden utca torkolatáig bőven föltölthetési oly formán, hogy előbb — mint ahogyan a Vár-utca felé meg is kezdték — kiemelik az agyagföldet s így kitűnő, a kövezet utakkal versenyző utat teremthet.

Persze, ez pénzbe kerül. No de hogyha a törmelék, a melyet úgy is el kellene valahová vitetni, nem ide hordatnák is, az is pénzbe, még pedig sokba kerülne. S így a község egy csapással két legyet üt: 1) a templomteret megtölti keretében leendő fát termelő jó földdel; 2) a kereten kívül a templom északi és keleti bekorlátozandó részein legalább kényelmes piacteret létesít gyalogos hetivásározók részére.

meg a jó maga jövődjére már készen volt a plamma.

A plám pedig olyattékképpen öltött testet, hogy lejáratakor rövidesen kijelentette:

— A boltot tovább nem adom árendába.

A lakó városi ember volt hajdanta, úgy vélte, jól érti a zörgést hát így szólt:

— Hiszen, ha nagyon muszáj fizetek én husz pengő forinttal nagyobb árendát.

— Nem adom. Semennyiért sem adom. Punktum.

És úgy is lön. Maga ült bele a boltba és — minek ontsam bontsam a szót hasztalan — elkezdett a csöndes pipaszó mellett elesett tudományból tollasodni.

Történt aztán, hogy a vagyonszerzés góbéba oltott napoleonja korcsma szobát is nyitott a házában és ha már korcsma volt, hát lett korcsmazó is és nem tellett bele nagy idő, hogy a vidék nagy céciói az Ábris gazda födele alatt harsogtak be sőt a pohárcsengés és muzsikaszó harmóniájába csakhamar belecsendült a legkedvesebb magyar zene: a csendes is.

Ne álljon meg tehát a tisztelt község Elöljáróság felúton! Csináljon tiszta munkát. Hisz a község érdeke, hogy Bata, Véménd, Mórág, Alsónána, Várdomb, Alsónyék, Sárpilis stb. község itt forgalmat bonyolítson le a mi helypénzszedési jövedelmünk fokozott emelésére; továbbá iparosaink és kereskedőink előnyére s városunk forgalmassá tételére. Mert Magyarországnak végcélja, hogy gazdag legyen.

Tehát le a kalappal a bátaszéki községi Elöljáróság előtt!

P. G. B.

A bátaszéki iparkiallítás megnyitása.

Az iparkiallítás megnyitása programmszerűleg folyt le f. hó 14-én szép, napsugaras idő mellett. A vendégek, a távolibb vidékről jöttek, részint a korábbi reggeli órákban érkeztek, részint a Szekszárdról d. e. érkező vonattal. Ugyancsak ezen vonattal jött Boda Vilmos, kiáll. védnök is, kit az állomáson ünnepélyesen fogadtak s zenezóval kísérték az alsó iskolába, hol már nagy számban gyülekeztek az iparosok, hogy impozáns testületben vonuljanak a templomba istentiszteletre. Mire alatt a dalárdával bővült templomi énekkar Seyler miséjét adta elő. Offeratoriumra „Ave Maria“, áldozás után I. A. P. Schulz hatalmas karéneke csendült szívetemelő betétképen.

Istentisztelet végeztével a kiállítási csarnok előtt állott fel a szépszámu közönség s a dalárda „Hymnus“-a után figyelemmel, helyesléssel hallgatta Erdős Gábor főjegyző, kiáll. biztos emelkedett beszédét, ki magas szempontból tárgyalta az iparmozgalmak jelentőségét, mely abban csucosodik ki, hogy a magyar faj benső, szilárd erényei, hazát, szabadságot megóvó független erélye vonjon zománcot az ipar emelkedésére, mely így az új honfoglalásban, a tudás, művészet küzdelmében biztosítani fogja a „magyar“ ipart.

A csendes, amelyet harminckét billentyűjü hangszeren játszik a magyar és, a mivel, de sok szép magyar föld hegedülődött el. Ez a legkülönösebb hangszer minden instrumentumok között s az a legfőbb tulajdonsága, hogy bankó pénz a gyantája.

Folyt hát a csendes és Ábris gazda ha ki fogytán lett a pénznek játék közben, azt megsegítette atyafiságos kölcsönrel a miket becsületszóra adott valójában és csak formáság volt a vekszli a mit a jó barátnak alá kellett írnia.

A kölcsönök simán fizetődek eleinte, de később már, mintha apadóban lett volna a vendégek pénzforrása egy egy terminus elmult, de azért Ábris mester nem csapott lármat:

Én is csak várhatok egy kicsinyest mondogatta — ha ezeknek a derék embereknek a földje, háza annyi ideig várhatott rá, hogy az enyém lehessen.

De kitalálta aztán a módját annak is, hogy miként rövidítse meg a kölcsönös várakozást és a huszonöt süveg cukor előlépett

Üdvözölte a közönséget és védnököt. Boda folytatva a felvetett eszmék fonalát zugó helyeslést keltett meggyőző érveivel, melyek reámutattak az iparfejlődés szükséges voltára, mint egyoldalú berendezésünk ellenszerére, mint nyomorunk elhárítójára főleg ilyen inséges időben, mikor el van zárva a gazdasági szükség folytán egyik jövedelmi forrás s általános szegényedést okoz, a mit még nem ellensúlyozhat fejlődése alsó fokán álló iparunk, mint második jövedelmi forrás. Szükséges, hogy minden iparmozgalom érdeklődést keltsen, míg életképességének alapja, az önálló vámterület életbe lép. A kiállítást megnyitja. A beszéd keltette lelkesedés a dalárda „Szózat“-jában folytatódott, melynek hangjai után Boda védnököt a kiállításban kalauzolták, hol őszinte örömét nyilvánította a látottak fölött.

Déli 1 órakor társasbéd volt az ipartestület kerthelyiségében, melyen a védnökön, a kiállítás rendezőségén, a bírálóbizottságon kívül helyből és vidékről is többen részt vettek. Ebéd fölött Boda védnök szól először az iparosok szellemi és társadalmi emelkedését tárgyalva, élteti az ipartestület elnökét. Pápay Géza ipartestületi jegyző érdekes, tömör, tanulságos összeállításban bemutatja a bátaszéki ipar fejlődését az ásatások maradványaitól a kiállításig. Kaufman kiállítási jegyző az iparosok iránti becsülésről szólva a védnököt és vendégeket köszönti. Czernay István, a bajai ipartestület elnöke melegséggel szól a testvéries együttműködésről, melyet szilárdítani és terjesztőbbé kell tenni. Üdvözli e szempontból a függetlenségi pártot, mely az összekötő hid létesítésével az eszme barátjának mutatkozott s óhajtja, hogy minden, az ipart érdeklő ügyben egyek legyenek. Beszéltek újra Boda stb. A társalgás barátságos, de tanulságos volt, különösen mikor az inasoktatás és fegyelmezés tapasztalataiból merítettek kölcsönösen gyakorlati tanulságot.

Délután a bírálóbizottság tagjai Mittwég Henrik elnök vezetésével körutat tartottak a kiállításban, mely után ülésbe mentek, hogy

a polc szürke ismeretlenségéből a közélet első csatasoraiba.

A nevezetes dolog szivarfüstös éjjel történt az irodában.

Porcsi Imre uramnak szörnyen rosszul járt a lapja s elfogyott a pénz, Odahajolt hát Ábris mesterhez:

- Ábriskám pénzt.
- Jaj fiam, nincs ám.
- Ne okoskodj Ábris.
- Portékát adhatok.
- Milyet.
- Tíz süveg cukrot.
- A játékosok elnevezték magukat.
- Cukrot.
- Azt hát. Jó pénz az.

Diktum, faktum; Ábris mester átkocogott az ivóból a boltba s oda cepelte Porcsi Imre uram mellé a tíz süveg cu rot.

Eleinte furcsa volt a dolog a játékosoknak, de azután egészen megszokták az effajta viaskodást.

- Négy forint a vizi.
- Megadom.

összegezve a látottakat, a szakemberek javaslata alapján megítélik a díjakat. A megítélt jutalmak a következők:

A) Ezüst érmek: Steindl Miklós (cement m.), Frank János (agyag m.), Ritter Bálint (bád. rézpermetező), Jáhn János (pohárszék, ágy, éjjeli szekrény), Zimmermann (kocsikerekek), Szauer István (hordók), Garay Ferenc (kötelek), Hammer János (lószerszám), ifj. Verle János (fodrász m.), Serer Lajos (óratálalmány), Szanjel Antal (uri ruha), Müllerle Al. (cipők), Bakács (kelfestő), Wiesner Frigyes (női ruha).

B) I. bronz érmek: Klósz testvérek (cement m.), Hofmeiszter Gyula (bádognos dombormű), Mayer Ignác (templomszekrény), Keinrath János (hordók), Bauer G. (vaseke), Czeznér hentes, Jakab György (uri ruha), Neigzer H. (magyar ruha), Bajomi Vilmos (cipők), Makk György (kalapos), „Király“-gőzmalom, Gundrum Béla (sütő), Kliebert (kapcsás), Szauerné (kötött munka), Serer Gyula (órásinas), Kobor István rajzai, Csapó Melánia (női kézimunka).

C) II. bronz érmek: Gaszner H. (bádognos), Müller és Kovács (ebédő szekrény), Pécsi és Tafner (kocsialj vasalva), Pappert J. (uri ruha), Lovrics (magyar ruha), Beuerle (cipők), Köhler J. (kalapos), Guszmán (kapcsás), Stelzné (kötött munka), Hübner József és Huml Vilmos rajzai, Hohmann Irma (női kézimunka).

Külön elismeréssel említették: Szaniel Fer. (jégszekrény), Guszmán és Bárdos (vasalt kocsiald), Péter Gábor (cipők), Rull N. (folttisztító), Herzmann furkói faragó, Stefanko asztalosinas, Thier és Hauk János rajzai, Rothschild (méhkas és mézpörgető).

A kiállításra vonatkozó észrevételeinket a jövő számban hozzuk.

A vándorszaktanfolyamok hibái.

A cipész és szabó iparfejlesztésére meghonosította a kereskedelemügyi kormány a

— Én is.

— Beljebb két süveggel.

És a cukorsüvegek keringtek egyik szék mellől a másikhoz az asztal körül . . .

A kinél azután reggelre megrekedtek a bolygó, aranycsináló cukorsüvegek, attól visszavette Ábris mester tizedrészt áron.

Aki pedig vette, azt bepörölte később Ábris mester bolti kontóért.

S fogyott minden a boltban, a korcsmában a világon.

Fogyott a kocsikenőcs, a turó, a bor, a szivar, fogyott a játékosok lába alól a föld, fejük felül a fedél. Csak a játékosok nem fogytak el. Vállalkoztak ugyan, de azért teljes volt mindig a létszám.

És a cukorsüvegek sem fogytak le a polcra, hiszen csak nem vihet haza a nyertes huszonöt süveg cukrot.

És nem fogyott el, sőt gyarapodott az Ábris mester gazdasága a csodatevő cukorsüvegek jó voltából.

Ez a krónika a csodálatos huszonöt cukorsüvegről.

Palásthy Marcell.

vándor szaktanfolyamot, mely hivatta lenne a vidéki cipész — és szabó kisiparosok szaktudását fejleszteni. A miniszter jóindulatát nem is vonjuk kétségbe, és nem is hangoztatjuk azt, hogy a fölösleges valami. Sőt ama nézetünknek adunk kifejezést, hogy nagyon is nagy szükségünk van rá, hogy a nyugoti államok időre haladott iparát tanulmányozzuk s azok rendszerét magunkévá tegyük, úgy az elméleti, mint a gyakorlati téren.

Ne is álmadozzunk addigi erős és önálló magyar iparról, míg az előre haladott ipari államok rendszerét el nem sajátítottuk. S hogy ezen vágyunk és óhajunk megvalósuljon s már a közt jövőben mi is rendelkezünk elméletileg és gyakorlatilag kifejeződött iparral, erről szó essék addig, míg a vándor szaktanítási rendszer nemi módozat, s míg be nem látja a kereskedelemügyi kormány, hogy elterjesztett irányt követ ingyenes szakoktatási rendszere.

A gyakorlat eléggé bebizonyította már is, hogy mennyire meddő munkát végeznek a tanfolyamok. Azt kellett tapasztalniuk maguknak a tanfolyamokon résztvett egyéneknek, hogy nem tudják elméleti tudásukat a gyakorlatban érvényre juttatni. Vagyis megtanulták a rajzolás, a minta vágást, de nem tudták megtanulni mindenük gyakorlati összeállítását. Erre nincs is idejük. Azzal nem azt akarjuk mondani, hogy a szaktanfolyamok vezetése avatatlan egyének kezében volna letéve, sőt kellő tudással is ismeretekkel bírnak a szaktanárok, kipróbált és elismert szaktekintélyek. Azonban bármily szaktudással rendelkező férfiak is az illető szakoktatók, nem áll módjukban alapos és minden tekintetben megfelelő oktatásban részesíteni tanítványikat, mert nem rendelkeznek semmiféle oly segítő eszközökkel, melyek szükségeltetnek az újabb rendszer gyakorlati térére való átviteléhez.

A miniszter vagy szakközvegei talán elegendőnek vélték azt, hogy ha a tanárt az ő szaktudásával odaállítják krétával kezében a feketetáblához, mintát rajzolni, a mit a tanítványok utána rajzolnak, azután a szakoktató e mintákat kivágatja velők s ezzel be van fejezve a szaktanfolyam.

Más hasznuk nincs a tanfolyamokból az iparosoknak, minthogy gyönyörködnek, hogy mily szépen megtanulták az egyenes és szabályos görbe vonalakat rajzolni, melyik aztán valóban szép cipő ábrákat (mintákat) tárnak szemünk elé. Szépségeikkel ingerlik nézőjüket és vágyat ébresztenek lelkükben arra, hogy jó is volna ám ezeket elkészíteni! De hogyan? Itt már megakadnak, tanács-talanul állanak, a mi természetszerű is, mert a mire valakit nem tanítanak, azt nem tudhatja. Hogy ez így van, eléggé sajnos, de való.

Ha a kereskedelmi kormányba akarja tölteni az iparfejlesztés terén azt a nagy missziót, melyet magára vállalt s melylyel szolgálni akar úgy az iparososztálynak, mint a nemzetérdekének, akkor kell, hogy első sorban szaktanfolyamokat más irányba terelje.

Szerelje fel az iskolákat azokkal a szerzőkkel és gépekkel, a melyek a külföldi államok iparát tették nagygyá és hatalmassá. Szerencsétlen reménykedés az ma már, hogy pusztakézi szerszámok használatába verseny-

képes és erős ipari államot teremthetünk. A technikai által teremtett és alkotott segítő eszközök ismertetésével és azok használatával is ismertessék meg az iparos világot, hogy az lássa és tanulja meg azok célszerű és hasznos voltát.

Csodálatos, hogy a magyar közszellem vezetői nem tudják felismerni és meglátni az emberi elme által feltalált és megalkotott erőket, hogy azokat az emberi erő szolgálatába helyezték és vele munkálkodó emberek boldogulás felé törekvő utjait egyengessék. Ha valaki fel is hívja figyelmüket ha illetékes intézőknek mindjárt kapva kapnak az alkalmon és a muzeumokba helyezik el, hogy ott tétlenül pihenjenek és néző tárgyal szolgájanak a szemlélőnek.

Továbbá az oktatási idő is oly rövidre van szabva, hogy azon idő alatt még az elméleti részt sem lehetséges teljes tökéletességgel elvégezni. A tanítás 4 heti tartalmát legalább 6 hétre kellene megnyújtani, úgy mód nyujtatnék a szakoktatóknak arra, hogy gyakorlati munkáknak az alapját is megtudnák tanítványaikkal értetni.

Ha valami újabb Tendszert, az eddiginél jobbat tökéletesebbet, a kisiparosoknak megfelelőbbet akar a kereskedelmi kormány létesíteni, akkor ne legyen szűkkeblű és áldozzon még valamicskét a magyar ipar fellendülése és fejlődése érdekében.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Sikerült műkedvelő színelőadás.** A bátaszéki műkedvelők f. hó 14 én, vasárnap este az ipartestület kerthelyiségében a kiállítási vendégek szórakoztatására sikerült színelőadást tartottak. Színre került Vidor Pál: „Ingyenélők“ c. 3 felvonásos népsziműve, melyet oly egybehangzó, gyakorlott előadásban mutattak be, mely teljes mértékben kiérdemelte az erkölcsi és anyagi elismerést. Igen nagyszámu közönség nézte végig az előadást s gyönyörködött a színműnek érvényre jutott összes szépségein. Fürgéné (Csötönyi Anna), Kiss Sári (Kolbert Veta), Fürge Jani (Viesner Rezső) elbájoló magyar idyllje, Eszter (Birkenbach Mariska), Bódi rendőr (Goldschmied Antal), Balogh Pista (Serer Lajos) tragikus összeütközése, Boros Hanzi (Birkenbach István), neje (Göbelt Jánosné), leányuk (Mitrovits Rozika) kacagtató viszonya kellemesen váltakoztak s tüntető elismerést szereztek a személyesítőknél. Nagyon sikerültek voltak Birkenbach István, ifj. Jäger József, Serer Lajos együttes jelenetei is, melyek folytonos derűtségben tartották a nézőközönséget. Ki kell emelnünk az összes szereplők fegyelmezett játékát, mely a rendezést dicséri. A sikerült előadást általános óhajra f. hó 20-án szombaton este megismétlik az ipartestület kerthelyiségében.

— **A vasutasok mulatsága.** Szép és nagyarányu mulatságot rendeztek a máv. bátaszéki tisztviselői és alkalmazottjai f. hó 16-án a „Vasut“-hoz címzett vendéglőben. A lampionokkal pompásan díszített kerthelyiségben, amelynek díszítése Masznik Lajos

fűtőházi főnök kezeit dicsérte, nagyszámu vasutas család és Bátaszék intelligens közönségének színe-java gyűlt egybe. A mulatság 150 teritékű társasvacsorával vette kezdetét. Az izletes menu a következő étkekből állt: borjupörkölt, tőpörtös turós csusza és kétféle pecsenye. Az első felköszöntőt Tóth János állomásfőnök, ellenőr mondta a királyra. Költői gondolatokban gazdag beszéde a jelen volt közönségre nagy hatást tett. Különösen tetszett nagyhatásu beszédének azon passzusa, midőn a vasutasokat a zengzetes, az édes magyar szó apostolainak, terjesztőinek mondta. Beszédét hangos éljen és zugó tapssal fogadta a közönség, miközben 21 üdvölvés dörrent el a pályaudvaron. Utána lovag Holzinger József vasuti tisztviselő mondott ékes beszédet, melylyel általános tetszést aratott. Pályatársaira és a jelen volt közönségre ürité poharát. Szép felköszöntőket mondtak még: a mórági ref. lelkész és Lenc állomási elöljáró. A bankettet tánc követte, amely vígan folyt a hajnali órákig. A vasuti sztrájk által inségbe jutott vasutasok segélyezésére fölülfizettek a következők: Tóth János ellenőr 5.20, Rothermel Károly 1.60, Masznik Lajos —.40, Holzinger József 5.20, Bakarecz Mihály —.20, Bertalan Victor 2.40, Somogyi Antal 1.20, Gál János 1.60, Erdélyi Károly Katzenberger Ádám 1.20, Bencze Ferenc 20, Pártai Károly 6.—, Belényi K. —.20, Folcz Péter 1.20, Halász Arnold 1.20, Csapó Menyhért —.80, Takács József 1.20, Simon József 1.20, Katzenberger Mihály —.20, Keszler János 1.20, Györgyhy György —.20, Öszterreicher Samu —.60, Mitrovics István 1.20, Ács Mór 4.—, Pálkás György 1.—, Fekete Pál 3.—, Harmathy Gyula 2.—, Széles Aranka 2.—, Szeifert János 1.20, Berényi Jenő —.80, Sorger Salamonné —.60, Lindner Károly —.60, Névtelen 1.60, Rudnyánszky Ferenc 1.60, dr. Boszkovitz Mór —.60, Kleiszner György 1.—, Schönstein Miksa —.60, Kunczer Ferenc —.60, Lawitz József —.60, Hohmann József 1.—, Bazsó Károly 1.—, Erdősi József 1.—, Lencz József 1.60, Ocskayné —.60, Csapó Boldizsár 1.20, özv. Stelz Simonné —.60, Magyarevič Jeltó —.60, Leitersdorfer Ignác 2.—, Pécsi István —.60, Gál Vendel 2.40, György Károlyné —.60, Lederer Samu 1.—, Kaufman Adolf 1.—, Pápay Béni 1.—, Horváth Péter 1.—, Frank Mihály 2.—, Piller Lajos 2.—, Kleiszné 10.— koronát.

— **Vármegyei közgyűlés.** A folyó hó 17-re hirdetett vármegyei rendes közgyűlés közbejött lényeges okok miatt jövő hó 5-én fog a vármegyei székház üléstermében megtartatni.

— **A szülők figyelmébe!** Fölvívás. A községi mindennapi iskolába járó tanulók beiratása szeptember hó 1-én és 2-án történik délelőtt 8 órától 12-ig. Az idén először iskolába belépő I-ső osztálybeli fiúk és leányok apjukkal vagy anyjukkal a Kossuth Lajos-utcai iskolában jelentkezzenek beiratás végett. Azon mindennapi tanköteles fiú és leány pedig, aki már iskolába járt, köteles azon tanteremben beiratkozásra jelentkezni, a melyben az idén vizsgázott. Az ismétlőiskolai tanköteles fiúk a Király-utcai, a leányok pedig a Kossuth Lajos-utcai iskolában szeptember hó 3-án délelőtt 8 órától 12-ig tartoznak beiratkozni. A beiratkozás elmulasztásáért a szülő vagy gyám felelős. Kelt Bátaszéken, 1904. évi augusztus hó 17. Erdős Gábor közs. főjegyző. Tier Antal közs. II. bíró. — Az általános tanonciskolába járó tankö-

teles iparostanoncok beiratása szeptember 8-án délelőtt 10 órától 12-ig és délután 3 órától 5-ig történik. A kereskedőtanoncok beiratása szeptember 11-én délután 2 órától 4-ig tart. A beiratkozás elmulasztásáért a tanonctartó munkaadó urak felelősek. Kelt Bátaszéken, 1904. évi augusztus hó 17. Az általános tanonciskolai felügyelő-bizottság. — A Joó Károly-féle nyilvános joggal fölruházott népiskolában a tanulók fölvétele szeptember 1-től 5-ig történik.

— **Anyós és vő.** Borzalmas fogalom ez a kettő. A komáromi álmos könyvben is háborúságot jelent, miként a bab. Az anyós üldözi a vőt, a vő gyűlöli az anyóst. Legyen az a vő mintaférj, anyósa mégis folyton nyelvével csipkedi; az anyós meg, ha mindjárt a megtestesült jóság, a vő szemében mindig a legnagyobb rossz. Ezt vallják özvegy Schmidt Magdolna anyós meg König Antal vő bátaszéki lakosok folyton perlekednek. Az anyós azt állítja, hogy a vő egyebet sem akar, minthogy vagyonát nevére írja, a vő meg azt mondja, hogy anyósa örökösen sérti, bántja, mivel ő, mint szegény legény került a házhoz. Legutóbb 14-én vőuram vaslapáttal tanította móresre szeretett anyósát. Ugy elverte, hogy belébetegedett. A csendőrség följelentésre a brutális vőt a bíróságnál följelentette.

— **Nyugdíj fölemelések** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Imre morágyi ev. ref. tanító nyugdíjigényét 1000, Wiederland Ferenc bátaszéki községi tanítóét szintén 1000, Szám József bátaszéki községi tanítóét 1386, Pápay Géza Benő bátaszéki községi tanítóét 1626, Jéhné Rudof Mária bátaszéki községi tanítóét 1000, Báter Bálint bátaszéki községi tanítóét 1626, Paty Pál báta ref. tanítóét 944, Koroknay József sárpilis ref. tanítóét 800, Gundrum Paula bátaszéki községi tanítóét 1000 koronára fölemelni rendelte.

— **Államsegély a múzeumnak.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tolnavármegye múzeumunk gyarapítására az 1904-ik évre 1500 korona államsegély utalványoztatott.

— **Segélyezés.** Döry Pál Tolnavármegye alispánja a bátaszéki ipari kiállítás céljaira a vármegyei mértékhitelítő alaptól 200 korona segélyt utalványozott.

— **Közigazgatási ülés.** Tolnavármegye közigazgatási bizottsága szokásos havi ülését folyó hó 19-én tartja meg a vármegye székházában.

— **Helyettesítés.** A központi főszolgabíró a betegen fekvő Janosits Károly szekszárdi jegyző helyettesítésére Szücs Ferenc községi nyilvántartót, okleveles jegyzőt nevezte ki.

— **A paksi vásár.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Pakson a folyó évi szeptember hó 19–20. napjaira eső országos vásár ez évben kivételosen szeptember hó 20. és 21-ik napján tartassék meg.

— **Részeges gépész.** Bátán Szilágyi Pál etető munkás tisztogatta a cséplőgépet, mi közben Pálffy János gépész gondatlanságából megindította azt, mely Szilágyi két kezét összetörte. A részeges gépész gondatlanságáért feljelentett.

— **Lopás.** Ismeretlen tettesek folyó hó 8-án virradóra ellopták Parragh János öcsényi gazda két lovát az udvaráról. A csendőrségnek a tetteseket még nem sikerült ki-nyomozni.

— **Verekedők.** Folyó hó 12-én az alsónyeki határban Bognár István bátaszéki lakos összevezett Till István szintén bátaszéki takossal és azt egy löccsel leütötte. A csendőrség a tettest a bűnjellel együtt átadta a bíróságnak.

— **Versengés a dunai közúti hidért.** A „Mohács” írja a következőket: Az ősszel megkezdik mér a baja-bátaszéki vasúti hid építését és a kereskedelemügyi miniszter kilátásba helyezte, hogy a két part közötti kocsiforgalom lebonyolítása céljából egy közúti hid is létesül. Most az érdekelt vidékeken megindult a hidért való versengés. Baranya- és Bácsmegyék a hidat Dunaszekcsőre kérik, mert ott nem lévén árterület, ott az építés legolcsóbb. Maga a kormány is ezt a tervet pártolja, de Pestvármegye is akcióba lépett és azt kívánja, hogy a hid a vasúti hiddal közös pilléreken Bajánál létesüljön. Viszont Tolnavármegye sem maradt tétlen és erőteljes mozgalmat indított, hogy a hid a Bátaszék és Szekszárd közötti útvonalán vezetessék a tolnai partokra. A nagy versengés fáradsága alighanem kárba vész, mert mint a közigazgatási bejárásnál az egyik főmérnök kijelentette, a kereskedelemügyi miniszter Dunaszekcső mellett foglalt állást.

— **Késelés.** Decs községben f. hó 14-én d. u. 9 óra után Szakács Mihály és Boros Ferenc ottani suhancok a nagy korcsmából együtt mentek haza felé; utközben találkoztak Bitter József faddi illetőségű napszámossal, akit Szakács minden szó nélkül zsebkésével a jobb lapocka táján megszurtt. Bitter másnap orvosi redelet folytán a szekszárdi kórházba szállított, Szakácstól a zsebkés mint bűnjelvény elkoboztatott és a szekszárdi kir. ügyészségnek beküldetett.

Felelős szerkesztő: Joó Károly.

HIRDETÉSEK.

I amer. gyorsfűző és I háztartási mérleg **INGYEN!**

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tuhalmozott raktáromból világhírű s kiváló minőségű általános kedvelt

mexikói ezüst-áruimat

és pedig:

6 db mexikói ezüst asztali kés,
6 " " " evővillát,
6 " " " evőkanalat,
12 " " " kávékanalat,
6 " kiváló desszertkést,
6 " kiváló desszertvillát,
1 " mexikói ezüst levesmertőt,
1 " " " tejmeitőt,
2 " eleg. szal. aszt. gyertyatartót

46 db **össz. 6 frt 50 kr.**
csak

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy amerikai gyorsfűzőt és egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és fél kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból:

SCHEFFER D. SÁNDOR

Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3/a. sz.

A „Kávé király”-hoz

A ki nagyon jó zamatu s illatu kávé kedvel, az csakis „Király kávé” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve.

Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamatu s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz 4 kor. 80 fill.

2 " " 9 " — "

4 " " 17 " 20 "

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra.

1 posta-csomag 5 kgr. legfinomabb Cuba kor. 13.50
1 " " 5 " " Ceylon " 12.—
1 " " 5 " " Jamaica " 11.20

BIRÓ és TÁRSA

a „Kávé király”-hoz

Budapest, VI., Teréz-körút 2/b.

A „Kávé király”-hoz

Jorgó János óras.

Gyári raktár:

WIEN, III/4.,

Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigoruan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindennemű zsebórába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért **kezességet vállalok.**

Kivonat a nagy árjegyzékből: 7787. sz. legolcsóbb, legjobb strapácóra, nickel-tokban, 36 órai járással frt 2.30. 8039. sz. valódi ezüst páncél-láncz 15 gr. frt 1.— 7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű frt 5.— 7989. sz. inga-óra ütőművel, 2 súlylyal, 130 cm. magas frt 11.50. 7929. sz. jó ébresztő óra frt 1.20.

Sziveskedjék nevenre és a házszámra 75/B. pontosan figyelni.

Brázay-féle Sósorszesz

Ha hamarosan szabadulni akarunk a főfájás kellemetlen érzésétől, dörzsöljük be arcunkat, homlokunkat, valamint fejünket is **Brázay-féle** sósorszeszszel. Néhány perc múlva már rendkívül üdítő hatást érzünk.

Levélpapírok

egyszerű és diszdobozokban kaphatók

Báter János

könyvnyomdájában

SZEKSZÁRDON.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétet-
nek fel lapunk kiadó-
hivatalában.

Épületüvegezések

jutányos áron elvállaltatnak

Fusz Ferenc üvegkereskedőnél Szekszárdon.

20 korona vásárlás után egy élet-
nagyságu kép

INGYEN!

BÁTER JÁNOS

KÖNYVNYOMDÁJA

SZEKSZÁRDON.

Készít mindennemű könyveket, táblázatos munkákat, röpiratokat, hirdetési nyomtatványokat, címkeket, árjegyzékeket, gyászlapokat, továbbá különféle alakban eljegyzési, esketési értesítőket, névjegyeket, diszes nyomással körleveleket, étlapokat, számlákat és különböző nagyságu falragaszokat.

Nagy
nyomtatvány-raktár!

Papirkereskedés!
Pontos kiszolgálás!

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST, VI., Andrassy-út 2. szám.

A küszöbön levő permetezési idényre ajánlok:

Simplex-, Urania- és Vermorel-
permetező,

„EGYSZERÜSÉG” szénkénegező,

„ACETYLEN” molylámpa

Molyfecskezők

és minden a szőlészet és pincészethez szükséges anyagok és eszközök.

Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.